

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDE

Za ženske pravice

ŽENSKE NEKOČ

Ženske nekoč niso imele volilne pravice, ženske nekoč niso smelete in mogle o ničemer same odločati. Zato so bili možje ali očetje. Skratka, bile so le kot drugazredna bitja.

Gibanje za človeške pravice, ki naj bi pripadale tudi ženskam, ki so od dobe matriarhata v davnji zgodovini živele le podložne možu se je v Evropi začelo šele v prejšnjem stoletju. Oglejmo si primer v Angliji. Na volilnih shodih in kampanjah je bilo vse pogosteje slišati vprašanje žensk in njihove volilne pravice. Leta so minovala, takratni politiki ženski in njihove volilne pravice. Leta so minevala, takratni politiki niso naredili nič, vse dotlej, dokler niso ženske same vzele zadevo v roke. Spoznale so, da namen način nikamor ne pridejo in so sklicale svoj shod, na katerem naj bi poslance prisilile, da začno tudi o njihovih zadevah resno razpravljati v parlamentu. Tako je prišlo do znamenitega shoda žensk v londonskem Hyde Parku leta 1908, kjer je bilo nad 250 tisoč žensk in moških. Pred prlamentom in pred poslance so prišle organizirane z zahtevami. Poslanci so ostali glubi na njihove zahteve, ker se niso razšle, so jih razgnali s policijo. Ko so ženske to videle so 30. junija organizirale mirne demonstracije pred parlamentom, na katere pa je prišlo kar kakih 5 tisoč policistov. Odgovorile so s silo, začele so razbijati okna in podirati ograje in plotove, da so se branile pred policijskimi konji. Zaprli so takrat 29 voditeljic in so jih

v zaporih tretirali kot kriminalke. Kar jim niso dali pravice političnih zapornikov so pričele gladovno stavko. Da bi jim v zaporu ne umile, so jih le izpustili. Odnehalo niso, še večkrat so demonstrirale, bile v zaporih, tam naprej stavkale, tudi nekaj jih je umrlo od glada, nekatere so nasilno hramili a obnehalo niso.

Žensko gibanje se je vedno širilo. Pridružili so se gibanju tudi nekateri poslanci, vendar uspeha še nismo. Čas prve vojne je to gibanje za nekaj časa prekinil, nato pa se je še močnejše razmahnilo. Tako so ob koncu vojne 1918 leta dobile delno, deset let kasneje pa popolno volilno pravico.

Znana voditeljica tega gibanja je bila Emmeline Pankhurst, ki je 1903. leta organizirala žensko socijalno in politično zvezo /WSPU/. Bila je osemkrat v zaporu. Njeno delo je nadaljevala kći Estelle. Tudi ona se je zavzemala za pravice žensk in se ukvarjala s socialnim delom. Pisala je o ženskem gibanju in tudi napisala življenjepis svoje matere. Dandanes stoji v Londonu spomenik Emmeline Pankhurst.

Taka in podobna gibanja so bila tudi drugod po Evropi in tudi pri nas. Tudi mi smo imeli pogumne žene poznamo junakinje skozi vso dobo, od Turkov pa do danes. Tako so delale skrivaj v ilegalni v odporniškem gibanju ali pa se borele v vrstah osvobodilnih borcev. Nemalokatera je svoje življenje žrtvovala za svojo domovino.

N.Z.

UNITED TRADING P/L
BANKSTOWN
HUSQUARNA AND KWIK SEW
CENTRE

Veoma širok assortiman HUSQUARNA ŠIVAČIH MAŠINA, kao i male FABRILS

HUSQUARNA 2000 normalno se prodaje po ceni od 629 dolara, sada kod nas SAMO 499 dolara, dok se ne rasproda zaliha!!!

14. MARION ST. BANKSTOWN,
N.S.W. TEL. 707-2301 U STAROM
DELU GRADA

O Števil

KAR PO DOMAČE...

Že davno pred nastopom zapadne civilizacije napovedan čas, ko bo zmanjkal na svetu ljubezni, je globoko zagazil v našo dobo. Odnos med starši in otroci se je tako strašno izpremenil, da je skoraj neverjetno. Če bi ne bilo materinskega dneva, bi otroci menda ne posvečali materam nobene pozornosti več.

Ob materinskem dnevu se mi misli ustavljanje največ pri zapuščenih, obubožanih, ostarelih materah, ki v neizmerni osamelosti, samo toliko, da še životarijo v domovih za ostarele, ugašajo pozabljenje v takoreči berških razmerah. Družinsko življenje je v vedno večjem razpadu. Spominjam se časov, ko sta stari oče in stara mati bila predmet velike ljubezni in spoštovanja. Otroci so nekdaj imeli visoko razvit čut odgovornosti, spoštovanja in potrpljenja do ostarelih staršev. Nihče ni niti v sanjah mislil, da se jih rošil in da jih pošlje v zavod za ostarele. Le čej je bolezem že tako daleč nagnizla, da jih doma niso mogli več negovati, so jih s težkim srcem prepeljali v hiralnico. Skrb do staršev je v bogatih in revnih, mestnih in pobeželskih družinah nekoč bila sveta dolžnost. Ne samo to. Bila je opravek ljubezni.

Po vojni se je živiljenki način družbe na zapadu popolnoma spremenil. Materializem je izgnal ljubezen in jo nadomestil s pohlepom. Ne v borbi za opstanek nego v borbi za gomiljenjem izumov, ki naj bi napravili življenje, posebno družinsko, lažje, se je začela družina razpadati. Oče in mati sta se pognala za delom, včasih imata celo pa dve službi, samo da ne bi zaostajala za sosedom. Otroci, večkrat kot ne, še v pleničkah, pa so izročeni v varstvo ženam, ki materinske ljubezni ne morejo nikdar nadomestiti. Ko otrok doraste, se že tako in tako staršem odstuen, poda na svojo pot in začne svoje družinsko življenje, ki je še slabše od generacije njegovih staršev. Dokler je mati še vsaj toliko sposobna za neodvisno življenje, da sama skrbi za svoj dom in zdravje, še more upati, da bo vsaj materinski dan preživel v krogu svojih. Ko pa jo današnje živiljenjske razmere prisilijo, da se sama umakne v dom za ostarele, če jo tja že prej niso odpravili otroci, se prav lahko zgodi, da jo ne bo nihče več obiskal. Znam, da takih primerov med nami Slovenci še ni. Ne upam pa se trdit, da jih ne bo.

Že petnajst let pozaujem ugašanje živiljenjskih moči in luči duha starčkov, ki pozbavljeni venejo, kakor da nikdar niso bili mladi, kakor da nikdar niso bili ljudje. Sodobni Jobi, ki tako rekoč gniajejo na smetišču, izpostavljeni prevečkrat grobim bolničarkam, to so nekdanji starši nosilev današnjega sveta. In med njimi se nahajajo številne matere, katerih otroci se brez da bi jim vest kaj očitala, veseli življenju škoraj nevedoč, da bodo tudi oni nekdaj, če jih smrt ne bo prehitela, ostareli.

Res je, da vse matere danes niso vredne ljubezni in

spoštovanja, saj tudi one svojih otrok ne ljubijo in ne spoštujejo. Vendar človek človeka ne bi smel nikdar toliko zapustiti, da na stara leta ostane brez vsakega dobrostanstva. Sram me je, da sem človek, kadar se približam postelji matere, in takoj slučajev je vse preveč, ki leži privezana leta in leta na posteljo, oblecena v tko raztrgano perilo, da je res le še za brisanje prahu. Ni gumbov, ni gumbic, ni rokavov. Ni niti več sledu o prvotni obliki oblačila. A da o pomanjkanju robčkov sploh ne govorim. Niti glavnika ni, da bi ji strežnica mogla razvozljati zanemarjene lase. Kolikokrat take revice spe zavite v rjuho, ker nimajo niti raztrgane bluze. O topli jopici, o domači oblekli, o nogavicah in toplih copatah je sploh neumnost misliti. Veselim se smrti starke, ki jo je bolezen razjedla še predno ji je čas razjedel oblačila... Takrat revice, ki bi že zdaj avnji rade bile med mrtvimi a še morajo živeti na stramoto svojih otrok, ki se sicer te sramote ne zavedajo "podejdejo" kar jim vsaj za silo prav pride. Res je, da se takih revic spomnijo, toda zelo redko, ženske dobrodolne organizacije za Božič, Veliko noč in materinski dan. Košček mila, robček in glavnik so kakor kaplja vode v morje. Nikakor ne morem razumeti otrok, pa četudi so jim bile matere najslabše ženske na svetu, da nimajo vsaj malo milosti do njih. Kadar enkrat staremu človeku ugasne um, takrat se jih otroci izognejo kakor da niso nikdar imeli staršev. Število takih mater, ki se s cunjam vred razpadajo kot nekdaj gobaveci na izoliranih otokih je v nebo vpijoče. A pravi gobaveci so zunaj, ne v domih za starce.

Popolnoma odvisne so od strežnic, ki so "tako nizko padle", da se s tako umazanim delom ukvarjajo", kot je pred leti rekla ena naših narodnih dam. Naj ji Bog ne zameri, saj ne ve kaj govorji. Blagor materam ki se morejo pod starost veseliti svojih otrok, saj se družba več ne zaveda, da so matere nosilke človeštva.

Pavla Gruden

8. maj 1978. - Naše Novine • 9

70 LET SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE

CELOVEC - Koroški Slovenci so slovensko proslavili 70-obljetnico dela slovenske prosvetne zveze. Skoraj 4 ure so se na održevale načnega mestnega gledališča pred prepolno dvorano menjavale peske in tamburaške skupine, ansambl, folkloristi in recitatorji, iz skoraj vseh koroških krajev, kjer žive Slovenci.

lozotska fakulteta. Prvi dan je bil namenjen posvetu o kritičnih metodologijah, uvodoma pa je predaval dekan tržiške filozofske fakultete rd. Petronio. Zvrstile so se še okrogle mize o množičnih obličih, o raziskavah prazgodovine v deželi Furlaniji-Julijski krajini in druge.

JAKAC RAZSTAVLJA V MEHIKI

Z več kot 70 deli se na razstavi v glavnem mestu Mehiki Mexiku predstavlja jugoslovenski slikar in grafik Božidar Jakac. Razstavljeni dela zaobsegajo približno petdeset let njegovega ustvarjanja, med deli, razstavljenimi v kulturni dvorani Siqueiros, najuglednejšem likovnem salonu mehiškega glavnega mesta, pa so posebno pozornost vzbudile Jakčeve partizanske grafične.

Razstava del Božidarja Jacka je odpral svetnik za kulturo jugoslovenskega veleposlaništva v Mehiki Peter Vidović, prisostvovali pa so ji številni predstavniki mehiškega kulturnega življenja in diplomatskega zbora.

ZAHODNOMEMŠKO-JUGOSLOVANSKI FILM

LJUBLJANA - "Črno i belo kot dnevi in noči" je naslov filma, ki ga je v proizvodnju "Rebecka filma" iz Minhenja in s pomočjo Viba filma iz Ljubljane snemal režiser Wolfgang Petersen, vodilna osebnost nemškega mladega filma v Ljubljani in Opatiji.

SREČANJE DVEH FAKULTET

LJUBLJANA - Te dni je bilo v Ljubljani posvetovanje tržaške in ljubljanske filozofske fakultete, pripravljeno v okviru "Tržaškega tedna v Ljubljani". Sodelovanje, ki se uspešno razvija od podpisa osimskih sporazumov dalje, se bo v drugi krog nadaljevalo to jesen, ko bo ljubljanska filozofska fakulteta v Trstu priredila "Ljubljanski teden".

Celoten program tokratnega znanstvenega posvetovanja je izdelala tržaška fi-

Acacia Florist

Cusak Centre
Kingston A.C.T.
Tel: 950-721 /G.da. Sales/

SVADBNE NARUDBINE
VENCE ZA SAHRANE
RODENDANSKA CVEČA
DNEVNA URUČIVANJA /Naruðbine/

Restoran "BLACK SWAN"

Susak Shoping Centre u
Arkadi
Kingston
Canberra A.C.T.

Ovo je restoran koji vam nudi nekoliko vrsta raznih jela uz izvrstan ukus. Specijalna cena za redovne goste obratite se na svom jeziku vlasnici Violeti. Bićete s pažnjom usluženi. Dobro došli!

Ovo je vaša obučarska radnja. Sve vrste opravki kao i prodaja novih cipela možete kupiti kod vašeg zemljaka:

VIKTOR OVCAR
Cusak Shoping Centar u
Arkadi
Kingston
Canberra A.C.T.

Bićete usluženi na svom jeziku.

NAŠI LJUDI U ŽIVOTU AUSTRALIJE

JOHN L. TRLIN

Izvanredna upornost i želja da se njegovi roditelji ponose njime tajna je uspjeha našeg zemljaka i poslovnog čovjeka Johna L. Trlina

Sretan sam da živim u Australiji zemlji koja nije imala ratove, nema požara i zemljotresa, bez većih problema, ali sam ponosan da je moje porijeklo iz Jugoslavije

John L. Trlin počeo je da radi u trinaestoj godini, kada je, posred učenja u školi, obavlja TRI POSLA

John L. Trlin je veoma gostoljubiv, neposredan i otvoren čovjek. Sa njime nije teško uspostaviti kontakt. Priča tečno, odmjereno i bez uljepšavanja. Precizan je kao kompjuter, poslovan i uvijek zna što hoće. Uostalom da nije tako nebi za kratko vrijeme izbio u sam poslovni vrh automobilskog biznisa. Njegova kompanija John L. Motors je četvrta po veličini u N.S.W. i korača krupnim koracima naprijed, pa nas neće začuditi ukoliko za par godina pomrači slavu mnogih većih divova.

Ponosan je na svoj uspjeh, na svoju porodicu, a u više navrata je izjavio da se dići da je porijekom Jugosloven, Dalmatinac, Hrvat.

Njegovi roditelji Ivan i Matija Trlin došli su u Australiju "trbuhom za kruhom" kriznih godina poslije prvog svjetskog rata. Poteču iz Roveča i Klenka između Makarske i Metkovića, iz zemljoradničke porodice. Otac Ivan radio je veoma teško i dugo na željeznici u Australiji. Pored Johna u porodici Trlin rodile su se i dvije sestre.

"Otac nam je mnogo pomogao, školujući nas i odgajajući, a sa majkom zajedno ulijevajući nam ideju da nikada ne zaboravimo i da se ponosimo zemljom iz koje potičemo - Jugoslavijom.

Ovo je kratka priča o napornom, ali veoma uspješnom putu ka poslovnoj afirmaciji Ivanovog i Matijinog sina - Johna.

ŠESNAEST SATI NA DAN...

Jedino mi je žao što nisam imao više mogućnosti da se školujem, da završim univerzitet. Jedini univerzitet koji sam završio je univerzitet života koji sam pohađao kod mog oca i majke, a to je vjeroatno najveća škola na svijetu. Međutim, preporučujem djeci doseljenika iz Jugoslavije da se trude, da se školju, jer bez škole nema ništa. Ja sada učim sam, svakog dana kada dodem kući, ja uzimama

knjige u ruke i učim, do dva tri sata poslije pola noći. Spavam samo pet šesti sati i sretan sam da je tako, započeo je svoju životnu priču naš zemljak John L. Trlin.

U toku cijelog života svi u porodici Trlin su radili teško, časno i pošteno i ja nastavljam tu tradiciju. Eto, kada sam imao samo 13. godina, uz pohadjanje škole obavlja sam tri posla, bio sam kuvar, pekar, pravio sam kobasicu... - Bio sam najbrži na takmičenju u pravljenju kobasicu, uz rado-

DO SADA DAO ēE MILIONA DOLARA ZAJMA

Godine 1955. dobio sam dozvolu za prodaju automobile, otvorio sam "auto-yard" u Boorwoodu i prodavao automobile doseljenicima iz Evrope. Da mi vjeruju i da ljudima prodajem zaista kvalitetne automobile svjedoči činjenica da sada prodajem kola DJECI RODITELJA koji su prvi auto nakon dolaska u Australiju kupili upravo kod mene.

Da bih posješio prodaju i

stan osmješ sjećao se John nekadašnjih teških početaka. Zatim, radio sam na benzinskoj pumpi. Radio sam sve poslove koji su mi dolazili do ruku.

Bavio sam se i plivanjem i bio sam među rekorderima u Australiji /nije ni čudo jer Dalmatinici su uvijek bili brži i u suhu, a naročito u vodi/. Postavio je rekord na 55 jardi u trajanju od 27,5 sekundi.

Četiri godine je pohađao Tehničku školu i završio je sa uspjehom. Godine 1953. kupio je polovni bicikl, dočarao ga ofarba i prodao djeći, što je bio njegov prvi profit: BIO SAM VEOMA SRETAN JER SAM OS-TVARIO ZARADU.

Kasnije je od ovih novaca i od uštete kupio automobil, prodao ga i zaradio čitave 2 funte sterlinga: "Ko je bio sretan kao ja...! Pa ja sam ostvario dobit. To je bio Božić za mene."

omogućio doseljenicima da uz najpovoljnije uslove dođu do automobila godine 1959. otvorio sam finansijsku kompaniju, koja zapošjava sada sedam visokih finansijskih stručnjaka na čelu sa banisterom. Do sada sam dao preko 20. miliona dolara kredita i sva moja klijantela je tačna i zadovoljna, pa sam zadovoljan i ja. Do sada nisam izgubio ni jedan cent pomažući doseljenike.

Sve do 1977. godine prodavao sam upotrebljavana vozila, pa sam prošle godine donio odluku da pređem i na prodaju novih kola, odlučio sam se za Craysler - Valiant. Od oktobra 1977. godine do danas, što znači za samo šest sedam mjeseci postao sam deveta najveća kompanija od 400 mogućih u Australaziji!!! za prodaju ovog tipa automobila.

Za kompaniju John L. Motors sada radi 67 ljudi, visokih tehničkih i poslovnih stručnjaka.

-Ja želim da zapošljavam samo najkvalitetnije kadrove koji mogu da daju visoku uslugu mojim klijentima, Dobre stručnjake uvijek treba dobro nagraditi.

SRETNA FAMILIJA

Sa suprugom Kay oženio se prije 18. godina. Sada imaju petoro djece. Prvu kuću je kupio za 17.500 funti sterlinga koja je imala samo jednu spavaću sobu, a posle je sagradio novu kuću na farmi od 6 ekara. - Kod mene se kući mužu krave i pravi sir, gaji paradajz, a supruga Kay je postala odličan kuvar naše do mače Dalmatinske i evropske hrane. Kada gosti dođu na večeru onda se ostaje do 3 sata ujutro, jer je hrana izvrsna. Eto upravo večeras Kay je napravila SARMI za VEĆERU, kaže John.

A otac Ivan, kada mu odem u posjetu /njemu i majci kupio sam lijepu kuću/ samnom priča o kokoškama i gajenju paradajza. On nikada nije vozio kola i nema pojma kakva je razlika iz-

čovjeka. Ali, ovo je ujedno i poučna priča za naše doseđenika da se samo upornim radom, poštenim radom može stići imetak i ugled.

Na kraju posjete Gosp. Trlin nam je rekao da je njegova "tajna", ukoliko postoji ikakva tajna uspjeha geslo: "RADI ONO ĆIME ČE BITI PONOSNI TVOJI RODITELJI I ZEMLJA...! i uspjeh nikada neće izostati..."

Bogoljub SAMARDŽIĆ

Sretna porodica Trlin: U gornjem redu: Gospoda Kay četvorogodišnja Melisa, Šaron, Dejvid, šestogodišnja Nikol i Stefan Trlin, sa ocem John L. Trlinom u rijetkim trenucima odmora. Nedostaje i pas koji ima 12 mjeseci, a po riječima Gosp. Johna i on je ravнопravni član familije.

John L. Trlin u svom radnom kabinetu.

Našao je vremena da razgleda naš list. Smatra da našu neutralnu štampu treba podržati jer ona treba da širi istinu o nama i našem porijeklu.

Novogradnja-Dogradnja

POD (patos)

- Ako ste se odlucili da gradite novu kuću ili možda dogradujete koje odeljenje vise, pa cak i na neko renoviranje stare kuće, ne budite u dilemi koga biste da Vam uradi dobro a jeftino kad Vam

FORMIRA BUILDING CO.

stoji na raspolaganju.

- Najjeftiniji pod od provklasnog drveta u svim standardnim dimenzijama [75mm, 100mm, 112mm] postavljamo samo mi. Nasne musterije su nasa reklama ali ako nemate prilike da sretnete ni jednog od njih a da biste se uverili da najbolje nije uvek i najskuplje, nazovite me licno.

Milosavljevic Milos
Tel: 601-3727, Liverpool

L Šarić Auto Škola

Nudi Vam povoljne uslove da dobijete VOZACKU DOZVOLU

Za: Automatik, mijenjac, kamion, kao i semitrailu uz vrlo povoljne uslove i niske cijene. Zainteresovani nazovite na Tel. 606-5246 ili Pisite na Adresu: P.O. Box 346 Cabramatta N.S.W. Mozete polagati na Vasem jeziku.